

«ДОПОМОЖЕМО ПТАХАМ УЗИМКУ»

– таку назву має конкурс, організаторами якого є комунальне підприємство «Київський міський будинок природи» та Українське товариство охорони птахів. Проводиться за сприяння Головного управління освіти і науки виконавчого органу Київради (КМДА), Головного управління екології та охорони природних ресурсів виконавчого органу Київради (КМДА). У ньому можуть брати участь школярі м. Києва віком від 7 до 16 років.

2013 року конкурс «Допоможемо птахам узимку», метою якого є ознайомлення з орніто-

фауною зимуючих птахів м. Києва та виховання гуманного ставлення до птахів, проводився в чотирьох номінаціях: I номінація – кращий малюнок (індивідуальна робота); II номінація – краща іграшка (поробка) (індивідуальна робота); III номінація – краще оповідання (індивідуальна робота); IV номінація – кращий плакат-фотозвіт (індивідуальна або колективна робота).

У конкурсі взяли участь учні та колективи загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів з 10 районів м. Києва. Загалом на розгляд конкурсної комісії було подано 586 робіт.

Юлія Пономаренко

ЗИМОВІ КАНІКУЛИ У ПТАШИНОМУ ТОВАРИСТВІ

В селі, де живе моя бабуся, сонце сходить із-за соснового лісу. Спочатку з'являється червона смужка, потім весь край неба заливається рум'янцем, немов сонце соромиться свого пізнього виходу. На фіолетовому фоні світання здається казковим. Бабуся намагається мене розбудити, щоб побачила це диво розквіту дня. Я загортаюся глибше в ковдру, але в хаті вже пахне стравою, потріскують у грубці дрова. На вікнах – срібlistі візерунки зими, тут їх називають лисицями. Хутко вискакую з ліжка, хапаю теплий одяг.

І ось ми вже вдвох дивимось за шибку. Уночі все занесло снігом – і дорогу, і леваду, і річку й очерет, і сосни, що темними верхівками торкаються до неба. Ранок уже в розповні, на сході палає скупе січневе сонце. А до скла знадвору раз по раз торкаються то крила, то дзьоби неперелітних птахів. Одну з годівничок ми поставили прямо на підвіконні, щоб можна було спостерігати за пернатими впродовж дня. До нас завітав горобець з довгим кривим хвостом, ми його назвали Хитрик. Напевне, птах побував у лапах якогось хижака, але зумів утекти, і тепер поводитьсь дуже обережно. Схопить насінину чи зернинку – і тікати. Пурхнула згори і стала снідати синиця Модниця, яка візьме крихітку чи дві, поласує і починає чистити пір'я, яскраво-жовте, аж лимонне. За нею хмарина горобців і синиць, галасливих, сміливих, легких, як пір'їни.

На гіллі яблуні сидить самітник-дятел, він дуже обережний, довго спостерігає, перш ніж наблизиться до годівниці. Для нього ми прикріплюємо шматочок сала там, де він зайняв спостережний пункт. Дятел уже знає про ласощі, чекає їх довго і терпляче. Птах споглядає звисока на метушню біля підвіконня, мовби йому до

цього немає ніякої справи, а потім повільно, ніби смакуючи, й водночас ритмічно дзьобає шматочок сала. Одного разу, насолодившись улюбленою «стравою», дятел аж «задрімав» від задоволення прямо біля причепленого на гілочці дерева харчу.

– А ходімо до пташок, – говорить бабуся, і подає мені торбинку з насінням гарбуза і соняха.

Ми виходимо разом. Але не встигли приготувати сніданок пернатим гостям, як з'явилися дві сороки, зірвали шматочки сала з гілля і помчали собі до сусідського саду. Зрозуміло, що наш сумний дятел може залишитися голодним, бо ці вертихвістки обов'язково повернуться. Бабуся подумала і запропонувала прикріплити шматочки сала прямо до виступів на вікні, у якому було два цвяхи. Так і зробили. Дятлик усе те бачив, але до вікна так і не наблизився. Може, він образився, а може, боявся підлітати до людського житла так близько.

До самого вечора ми чекали, що лікар дерев з'явиться біля шибки, але він знявся й полетів.

Коли стемніло, ми з бабусею грілися на теплій печі, співали пісні, які вона знала від матері. Потім бабуся розповіла про Лебединий острів на Удаї, який видно з вікна нашої хати. Той острів з усіх боків оточений болотом, трясовиною, і людська нога на нього не ступає. Та щороку навесні туди прилітає кілька пар лебедів, а восени вони залишають острів сім'ями, мандруючи в теплі краї. Про той острів у селі ходять легенди.

Нашу тиху розмову переривав тільки вітер, що завивав у димарі. Я вже почала дрімати, коли за вікном поруч почувся сильний гуркіт. Спочатку ми завмерли від несподіванки, а потім я схопилася, підбігла до вікна і відхилила занавіску. Навпроти висіла якась величезна волохата сіра звірина, випроставшись на весь зріст і махаючи лапами, діставала шматочки сала, прикріплені на виступі вікна.

– Бабусю, це хто? – запитую майже пошепки.

– Не бійся, то сусідський кіт Панько. Господиня поїхала в гості, а він залишився сам. От і промишляє.

Я хотіла прогнати його – кричала, стукала в шибку, але на котяру це ніякого враження не справило. Тоді принесла нашого кота Рудя, поставила його на підвіконня в повний зріст і замахала його кінцівками. Волохатий велетень з вируючими лапами, мабуть, здався Панькові жахливим. Той перелякано завив і стрибнув у снігову кучугуру.

Вже під кінець канікул, катаючись на лижах у парку, я на стежці побачила ворону, що сиділа, настовбурчивши пір'я. Коли я наблизилась, вона спробувала втекти – стрибнула вбік, погрозовливо заскреготіла, а потім безпорадно розставила крила й сидить. Мороз того вечора уже здолав позначку -15. Мені здалося, що в очах птахи промайнув розпач. Стрімко темніло, часу на роздуми уже не лишалося. Я загорнула ворону у свій шарф і рушила додому. Бабуся розмістила птаху в на той час вільній собачій будці, настелила сіна і ганчір'я, посипала їй кукурудзи та жита. За кілька днів чорнява гостя оклигала. Надворі потепліло, і про свою оселю згадало цуценя Бублик і його приятель кошеня Барсик. А там уже нова господиня – стара ворона. Признаюсь, я з острахом чекала жорстоких боїв, але перемогла мудрість природи. Було цікаво й кумедно, коли бабуся принесла їм їсти, то всі троє нових «сусідів» зібралися біля миски. Цуценя дуже швидко хапало смачніші шматочки. Кошеня намагалося пролізти попід низом так, щоб його мордочка була над самою їжею. А стара ворона з виглядом мислителя спостерігала за тим, що коїться. Коли хтось із чотирилапих поведився особливо нахабно, вона легенько цюкала його дзьобом по голові. Після обіду всі троє мирно заснули в будці, притулившись одне до одного. Я пошкодувала, що в ту мить не мала з собою фотоапарата...

Канікули минули, а я все згадую ранки в селі, коли синички стукали дзьобами в шибку. Коли дятел весело шугав біля яблуні, побачивши сніданок. Коли прилітали невідомі мені пташки, довірливо і допитливо дивилися з того боку вікна, мов хотіли запитати: «Людино, а тобі можна довіряти, чи ні?»